

VWO
HAVO
MAVO

Stedelijke Scholengemeenschap Nijmegen

Cameragebruik en AVG

Cameragebruik tijdens de online les

Tijdens regulier onderwijs hebben docent en leerling regelmatig face-to-face contact. Op die manier krijg je als docent een aanvullend beeld van de onderwijskundige voortgang van elke leerling en krijg je tijdens de les ook de nonverbale signalen mee.

Mag je bij onderwijs op afstand of hybride onderwijs de webcam of camera van de leerling gebruiken voor het nabootsen van de reguliere klassensituatie?

Allereerst moet worden vastgesteld wat het doel van de les op afstand is, en of het daarvoor nodig is dat de leerlingen in beeld zijn. Het kan bijvoorbeeld nodig zijn om de leerling te zien om aanwezigheid te registreren. Verder kan het voor het uitvoeren van goed onderwijs van belang zijn dat de leerlingen in beeld zijn, bijvoorbeeld bij een interactieve les. Het is dus mogelijk om leerlingen te verplichten om hun camera aan te zetten en de professional (de docent) bepaalt of en wanneer dit noodzakelijk is.

De leerlingen moeten goed worden geïnstrueerd over wat ze zelf kunnen doen om de impact op hun privacy te beperken, bijvoorbeeld door het instellen of vervagen van de achtergrond.

Een school heeft de wettelijke verplichting om de aanwezigheid in de les te controleren en te registreren. In de digitale omgeving is dit mogelijk door middel van een combinatie van beeld en geluid, of door gebruik te maken van de chatfunctie. Omdat de controle met stem of chat alleen onvoldoende kan zijn om vast te stellen dat een leerling zelf en alleen de leerling aanwezig is, kan een onderwijsinstelling besluiten dat docenten door middel van beeld moeten controleren of de juiste persoon in de les zit. En mag een docent de leerlingen dus verplichten om – in elk geval aan het begin van de les – hun camera aan te zetten.

Veilig gebruik video in de les

Wie les op afstand of hybride onderwijs geeft met behulp van videolessen, of dat nu met opgenomen filmpjes is of met een live videoverbinding, maakt het klaslokaal groter. Je breidt het lokaal als het ware uit naar de digitale ruimte. Dit brengt echter ook risico's met zich mee. Waar moet je op letten om te zorgen dat deze risico's zo klein mogelijk blijven?

Risico's bij instructievideo's of videolessen

Leerlingen kunnen livesessies opnemen of bestaande filmpjes bewerken en deze delen via sociale media. Er zijn programma's (apps) in omloop om 'deepfake' filmpjes te maken. Een andere stem onder die van de leraar, een ander hoofd, beelden zo monteren dat uitspraken uit hun verband worden getrokken: daar hoeft niemand zijn hand meer voor om te draaien. Daarvoor zijn dus goede afspraken nodig.

Afspraken met leerlingen

Op school gelden gedragsregels. Diezelfde regels gelden ook in het digitale domein. Zo geldt dat er geen beelden ongevraagd worden gemaakt en gedeeld. Dat geldt voor opnames in school, maar ook voor video's of chatgesprekken met docenten en

medeleerlingen. Ook door de docent opgenomen filmpjes mogen niet worden gedeeld via sociale media of andere kanalen.

Online surveilleren

Met toetsen op afstand kun je leerlingen die in quarantaine zitten of tijdens een schoolsluiting toch de kans bieden een toets te maken. Omdat de individuele prestatie van elke leerling moet kunnen worden beoordeeld, moet fraude worden tegengegaan. Dan kan online surveillance noodzakelijk zijn. De wettelijke grondslag hiervoor is de wettelijke of publieke taak van de school.

Het inzetten van online surveillance is:

- Van tijdelijke aard
- Alleen toegestaan tijdens de toetsing
- Van belang voor een objectieve wijze van meting en beoordeling van de kwaliteit van de individuele prestaties, ook ten aanzien van de hele groep